

B**CCE RR
UNREVISED**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2019

S. S. L. C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2019

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ದಿನಾಂಕ : 21. 03. 2019]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

Date : 21. 03. 2019]

CODE NO. : **16-S**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथम भाषा — संस्कृतम्

(ಹಳೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / Old Syllabus)

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
	भाग - "A" (गद्य-पद्य-पूरकपाठाः) (62 अङ्काः)	
I.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत —	11 × 1 = 11
1.	बाल्ये शास्त्रिमहोदयस्य गृहपरिसरः कथम् आसीत् ? उत्तरम् : बाल्ये शास्त्रिमहोदयस्य गृहपरिसरः संस्कृतमयः आसीत् ।	1
2.	भोजः कुत्र हन्तव्यः ? उत्तरम् : भोजः भुवनेश्वरिविपिने हन्तव्यः ।	1

RR (B) - 5004

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
3.	शल्यः कस्य सारथिः आसीत् ? उत्तरम् : शल्यः कर्णस्य सारथिः आसीत् ।	1
4.	इदं सर्वं केन वास्यम् ? उत्तरम् : इदं सर्वम् ईशा वास्यम् ।	1
5.	भारतीयभावना निरन्तरं किं ददाति ? उत्तरम् : भारतीयभावना निरन्तरं सुखं ददाति ।	1
6.	अञ्जना कीदृशं सुतं प्रासूत ? उत्तरम् : अञ्जना शालिशूकनिभाभासं सुतं प्रासूत ।	1
7.	नाट्ये कति रसाः सन्ति ? उत्तरम् : नाट्ये नव रसाः सन्ति ।	1
8.	सतां विभूतिः किमर्थं भवति ? उत्तरम् : सतां विभूतिः परोपकाराय भवति ।	1
9.	कीदृशेन कर्मणा सौख्यं भवति ? उत्तरम् : शुभेन कर्मणा सौख्यं भवति ।	1
10.	आहारार्थं किं कुर्यात् ? उत्तरम् : आहारार्थम् अनिन्द्यं कर्म कुर्यात् ।	1
11.	दुर्योधनः कस्य सुतः ? उत्तरम् : दुर्योधनः धृतराष्ट्रस्यः सुतः ।	1
II.	चतुर्थपदं लिखत –	4 × 1 = 4
12.	पराजिता – मोघलसेना :: शरणागतः – ..... । उत्तरम् : राजारामः ।	1
13.	जामदग्न्यः – परशुरामः :: राधेयः – ..... । उत्तरम् : कर्णः ।	1
14.	अर्जुनः – धीरोदात्तः :: धर्मराजः – ..... । उत्तरम् : धीरप्रशान्तः ।	1
15.	ध्रुवस्य माता – सुनीतिः :: उत्तमस्य माता – ..... । उत्तरम् : सुरुचिः ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
III.	लघूत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत —	4 × 2 = 8
16.	भोजस्य जन्मपत्रिकां दृष्ट्वा दैवज्ञः किमाह ? उत्तरम् : भोजस्य जन्मपत्रिकां दृष्ट्वा दैवज्ञः एवम् आह – “भोजराजेन पञ्चपञ्चाशत् वर्षाणि सप्तमासाः, दिनत्रयं यावत् सगौडो दक्षिणापथः पाल्यते” इति ।	2
17.	पादपजातयः काः ? तासां जन्म कथं भवति ? उत्तरम् : पादपजातयः - वनस्पतिः, द्रुमः, लता, गुल्मः च । एतासां जन्म बीजात् काण्डात् कन्दात् चेति त्रिधा भवति ।	2
18.	कविः नागराजन् महोदयः कीदृशीं मातरं नमामि इति वदति ? उत्तरम् : पर्वतशिखरवासिनीं, दयादृष्टियुक्तां कल्याणावयवैः, राजितां, चराचरवस्तूनां स्वामिनीम्, वीणादिवाद्यनादयुक्त प्रचरदिव्यभावमुक्त गानेन सन्तुष्टां, राजाधिराजैः पूजितां भारताम्बिकां नमामि इति कविः वदति ।	2
19.	जामदग्न्यः कर्णं किमर्थं शशाप ? अथवा नरस्य वृत्तं के जानन्ति ? उत्तरम् : गुरौ परशुरामे वनभ्रमणपरिश्रमात् कर्णस्य अङ्गे निद्रावशं गते, वज्रमुखो नाम कृमिः कर्णस्य ऊरुद्वयम् अकृन्तत् । गुरोः निद्राभङ्गो भवतीति कारणात् कर्णेन वेदना असह्यत । रुधिरेण आर्द्राकृतः गुरुः परशुरामः कुपितः कर्णं क्षत्रिय विज्ञाय शशाप । अथवा आदित्यः, चन्द्रः, अनलः, अनिलः, आकाशं, भूमिः, जलं, मनः, यमः, दिवा, रात्रिः, प्रातःसन्ध्या, सायं सन्ध्या, धर्मः च एते नरस्य वृत्तान्तं जानन्ति ।	2
IV.	श्लोकतात्पर्यं लिखत —	2 × 2 = 4
20.	यथा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रेऽस्तं गच्छन्ति नामरूपे विहाय । तथा विद्वान् नामरूपाद्विमुक्तः परात्परं पुरुषमुपैति दिव्यम् ॥ उत्तरम् : ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು 'उपनिषद्वचनम्' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಮುಂಡಕೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತ ತಮ್ಮ ನಾಮರೂಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ಅವಿದ್ಯಾಕೃತವಾದ ನಾಮರೂಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಿವ್ಯಪುರುಷನನ್ನು (ಮೋಕ್ಷವನ್ನು) ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
21.	<p>आङ्गिको वाचिकश्चैव आहार्यः सात्त्विकस्तथा । चत्वारोऽभिनया ह्येते विज्ञेया नाट्यसंश्रयाः ॥</p> <p>अथवा</p> <p>ततं चैवावनद्धं च घनं सुषिरमेव च । चतुर्विधं च विज्ञेयम् आतोद्यं लक्षणान्वितम् ॥</p> <p>उत्तरम् : ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು 'ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತರಹ ಅಭಿನಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭರತಮುನಿಯು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಂಗಿಕ (ಶಾರೀರ ಸಂಬಂಧವಾದ) ವಾಚಿಕ (ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದ) ಆಹಾರ್ಯ (ಆಭರಣ, ವಸ್ತ್ರ-ವಿನ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ) ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ (ಸತ್ಯ ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನಸ್ಸು) ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿನಯವು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು 'ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ವಾದ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆತೋದ್ಯ ಎಂದರೆ ವಾದ್ಯ ವಿಶೇಷ ತತ, ಅವನದ್ಧ , ಘನ ಮತ್ತು ಸುಷಿರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ವಾದ್ಯಗಳು</p>	2
V.	<p>कव्योः देश-काल-कृतीनां विषये लिखत —</p>	2 × 3 = 6
22.	<p>वेदव्यासः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>कविः : वेदव्यासः देशः : यमुनानदीद्वीपः । कालः : द्वापरयुगम् कृतिः : महाभारतम्, ब्रह्मसूत्राणि, अष्टादशपुराणानि च ।</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
23.	विद्वान् हेच्०वि० नागराजराव् । उत्तरम् : कविः : विद्वान् हेच्०वि० नागराजराव् । देशः : मैसूरु नगरम् कालः : क्रि०श० 1942 तमे वर्षे जननम् । कृतिः : भल्लटशतकम्, अन्यापदेशशतकम्, सूक्तिद्विशती, रूपकचतुष्टयी, इत्यादयः ।	1 1 1 1
VI.	यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत —	3 × 3 = 9
24.	भवद्दर्शनेन परमां निर्वृतिं प्राप्तोऽस्मि । कः पाठः ? कः अवदत् ? कस्य दर्शनम् ? उत्तरम् : i) 'समुद्रमथनम्' इति पाठः । ii) इन्दुशेखरः अवदत् । iii) इन्दिरारमणम् अवदत् ।	1 1 1
25.	विज्ञानप्रदर्शिनीं द्रष्टुं गच्छाम । कः पाठः ? कः अवदत् ? प्रदर्शिनी कुत्र आयोजिता ? उत्तरम् : i) 'भारतीयविज्ञानम्' इति पाठः । ii) ध्रुवः वदति । iii) प्रदर्शिनी न्याषनम् प्रौढशालायाः क्रीडाङ्गणे आयोजिता ।	1 1 1
26.	विना दैवं न सिध्यति । कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? अथवा जग्राह सहसा रविम् । कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : i) 'भीष्मोक्तयः' इति पाठः । ii) भीष्मः अवदत् । iii) धमराजम् अवदत् । अथवा	1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	i) 'मारुते: महिमा' इति पाठः ।	1
	ii) राहुः अवदत् ।	1
	iii) इन्द्रम् अवदत् ।	1
VII.	दशवाक्यैः उत्तरम् —	3 × 4 = 12
27.	<p>वृत्रवधोपायं ज्ञातुम् आगतान् देवान् ब्रह्मदेवः किम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>कृतयुगದಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಪೋನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೃತ್ರನೆಂಬ ಅಸುರನು ಜನರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಪೀಡೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ದೇವತೆಗಳು ವೃತ್ರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು.</p> <p>ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು "ದೇವತೆಗಳಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನದ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ವೃತ್ರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು, ವಜ್ರ ಸದೃಶನಾದ ಆಯುಧ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಉದಾರರೂ, ಧಾರ್ಮಿಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ. ಅವರು ವರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ದಾನರೂಪವಾಗಿ ಬಯಸಿರಿ. ಆ ಎಲುಬುಗಳಿಂದ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ." ಹೀಗೆ ವೃತ್ರವಧೋಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.</p>	4
28.	<p>हनुमतः जननं बाल्यवृत्तान्त च पद्यानुगुणं लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>'मारुते: महिमा' ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾದಂತೆ ಹನುಮಂತನ ಜನನ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವೃತ್ತಾಂತ.</p> <p>ಸುಮೇರು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ 'ಕೇಸರಿ' ಎಂಬ ರಾಜನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ 'ಅಂಜನಾದೇವಿ' ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾದ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಳು. ಕೇಸರಿಯು ಅವಳಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಉತ್ತಮನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆ ಮಗುವು ಭತ್ತದ ಅಗ್ರಭಾಗದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಅಂಜನಾದೇವಿಯು ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಲೆಂದು ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಮತ್ತು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿದ ಮಗುವು ಶರವಣರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನಂತೆ ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿತ್ತು.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
29.	<p>ಆಗತಾನೇ ಉದಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಕೆಂಪು ದಾಸವಾಳದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿರುವ, ಬಾಲಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದ ಈ ಮಗುವು ಹಣ್ಣೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಿಡಿಯಲು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು. ಸೂರ್ಯನು “ಇವನು ಏನೂ ಅರಿಯದ ಬಾಲಕ, ಇವನಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಹತ್ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿದೆ” ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸುಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಪರ್ವದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಂದ ರಾಹುವು ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ರಾಹು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ದೂರಿತ್ತನು. ಇಂದ್ರನು ಐರಾವತವನ್ನೇರಿ ರಾಹುವಿನ ಸಂಗಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ. ಈ ಮಗುವು ಐರಾವತವನ್ನು ನೋಡಿ, ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದರಡೆಗೆ ಹಾರಿತು. ಇಂದ್ರನು ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಬೀಸಿದಾಗ ಅದು ತಾಗಿ, ಈ ಮಗುವು ಯಾವುದೋ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಮಗುವಿನ ಎಡದವಡೆಯು ಮುರಿಯಿತು. ಆಗ ಇಂದ್ರನು ಅವನಿಗೆ ‘ಹನೂಮಂತ’ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ನೀಡಿ, ಇವನು ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದಲೂ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡಲಾರ ಎಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.</p> <p>ಶಿವ: ಅಮರನಾಥಗುಹಾವಿಷಯ ಪಾರ್ವತೀ ಕಿಮ್ ಅವದತ್ ? ತಾಂ ಪುರಾಣಕಥಾಂ ವಿವೃಣುತ ಅಥವಾ ಹಿಮಾಲಯ: ಭಾರತಂ ಕಥಂ ರಕ್ಷತಿ ? ವಿವೃಣುತ ಉತ್ತರಮ್ : ಅಮರನಾಥ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಪುರಾಣ ಕಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. “ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮುಪ್ಪುಸಾವುಗಳಿಲ್ಲದ ನಿನ್ನನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಅನಾದಿ ಅನಂತ. ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಜನ್ಮ ದೋಷ ಏಕೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇನು ?” ಎಂದು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಕತೆ ಕೇಳುತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯು ನಿರ್ದಿಸಿದಳು. ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಎರಡು ಬಿಳಿ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಶಿವನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಡಲು ಮುಂದಾದನು. ಆಗ ಆ ಪಾರಿವಾಳಗಳು “ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಬಾರದು. ಗುಟ್ಟನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನ ಸದಾ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದವು. ಆಗ ಶಾಂತನಾದ ಶಿವನು “ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವೆವು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಹಿಮಲಿಂಗದ ದರ್ಶನದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಪಾರ್ವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.</p> <p>ಅಥವಾ</p>	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	ii) संस्कृतभाषा कथं वर्तते ? iii) विश्वविख्यातं नाटकं किम् ? iv) किम् अवलम्ब्य दूतकाव्यपरम्परा प्रारब्धा ? उत्तरम् : i) सर्वासां भाषाणां जननी संस्कृतभाषा । ii) संस्कृतभाषा सरला, सरसा, मधुरा च वर्तते । iii) विश्वविख्यातं नाटकम् अभिज्ञानशाकुन्तलम् । iv) मेघदूतम् इति खण्डकाव्यम् अवलम्ब्य दूतकाव्यपरम्परा प्रारब्धा ।	1 1 1 1
	<p style="text-align: center;">भाग: - B (व्याकरणविभागः) (22 अङ्काः)</p>	
X.	समुचितोत्तरप्रश्नानाम् उत्तराणि —	10 × 1 = 10
32.	'विपिनम्' - अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति — (A) विपदम् (B) काननम् (C) विमलम् (D) भवनम् । उत्तरम् : (B) काननम्	1
33.	'अघम्' - अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदम् अस्ति — (A) पापम् (B) मलम् (C) पङ्कम् (D) पुण्यम् । उत्तरम् : (D) पुण्यम्	1
34.	रामः + आगच्छति - अत्र सन्धिरूपम् एवं भवति — (A) रामो आगच्छति (B) रामागच्छति (C) राम आगच्छति (D) राममागच्छति । उत्तरम् : (C) राम आगच्छति	1
35.	पत्नी - अस्य अन्यलिङ्गरूपम् इदं भवति — (A) पतिः (B) जाया (C) कान्ता (D) पिता । उत्तरम् : (A) पतिः	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
43.	<p>प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत –</p> <p>a) बालकः पाठं पठितवान् ।</p> <p>b) बालकैः धाव्यते ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) बालकेन पाठः पठितः ।</p> <p>b) बालकाः धावन्ति ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>2</p>
44.	<p>रेखाङ्कितपदम् अवलम्ब्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत –</p> <p>a) संस्कृतकविषु <u>कालिदासः</u> 'वरकविः' इति प्रसिद्धः ।</p> <p>b) डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः <u>लाहोरनगरे</u> अजायत् ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) संस्कृतकविषु कः वरकविः इति प्रसिद्धः ?</p> <p>b) डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः कुत्र अजायत ?</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>2</p>
XI.	<p>अलङ्कारस्य विवरणम् –</p> <p>45. ज्ञानामृतं पीत्वा तुष्टः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>अलङ्कारः : रूपकम्</p> <p>लक्षणम् : उपमान-उपमेययोः अभेदः रूपकम् ।</p> <p>समन्वयः : अस्मिन् उदाहरणे उपमान-उपमेययोः अमृत-ज्ञानयोः अभेदः वर्णितः । अतः रूपकालङ्कारः ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XII.	<p>छन्दसः विवरणम् –</p> <p>46. भूतेषु किं च करुणां बहुली करोति ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>त भ ज ज गु गु --U - U U U - U U - U - - भूतेषु किंच करुणां बहुली करोति ।</p> <p>वसन्ततिलका वृत्तम् ।</p> <p>प्रतिपादं चतुर्दश-अक्षराणि ।</p> <p>गणविन्यासक्रमः : त - भ - ज - ज - गुरु - गुरु ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>3</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	भाग: - C (रचनाविभाग:) (16 अङ्काः)	
XIII.	संस्कृतभाषया अनुवादः —	1 × 3 = 3
47.	<p>ಮೈಸೂರು ನಗರವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ದಸರಾ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ.</p> <p>Mysuru is regarded as a cultural centre. Every Year Dussehra festival is celebrated here. People across the world come here to see this.</p> <p>उत्तरम् : मैसूरुनगर सांस्कृतिककेन्द्रम् इति प्रसिद्धम् । अत्र प्रतिवर्षं नवरात्रमहोत्सवं समाचरन्ति । तं द्रष्टुं देश-विदेशतः जनाः आगच्छन्ति ।</p>	3
XIV.	कर्णाटकभाषया अनुवादः —	1 × 3 = 3
48.	<p>वृक्षाः परोपकारार्थं फलं यच्छन्ति । नद्यः परोपकाराय एव वहन्ति । इदं शरीरं परोपकारार्थमेव भवतु ।</p> <p>उत्तरम् : ಮರಗಳು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಫಲಕೊಡುತ್ತವೆ. ನದಿಗಳು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಯೇ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ಶರೀರವು ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಯೇ ಇರಲಿ.</p>	3
XV.	पत्रलेखनम् —	1 × 5 = 5
49.	<p>ಮೈಸೂರುನಗರೇ ವಿद्यಮಾನಸ್ಯ महाराजविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा राजेशः/रजनी इति मत्वा दिनत्रयं विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>शक्षणिकप्रवासासार्थं धनं सम्प्रार्थ्य पितरं प्रति पत्रं लिखत ।</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>सकाशात्,</p> <p>राजेशः/रजनी,</p> <p>दशमकक्ष्या,</p> <p>महाराजविद्यालयः,</p> <p>मैसुरु ।</p> <p>सविधे,</p> <p>मुख्योपाध्यायाः,</p> <p>महाराज विद्यालयः,</p> <p>मैसूरु ।</p> <p>मान्याः,</p> <p>विषयः – विरामं सम्प्रार्थ्य</p> <p>श्वः मम अग्रजस्य विवाहः अस्ति । अतः मे दिनत्रयं विरामं यच्छन्तु इति सविनयं प्रार्थये ।</p> <p>वन्दनानि</p> <p>दिनाङ्कः 21-03-2019</p> <p>स्थानम् : मैसूरु</p> <p>भवतः विधेयाः छात्रः/</p> <p>भवतः विधेया छात्रा</p> <p>राजेशः/रजनो</p> <p>अथवा</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्										
	<p>श्री:</p> <p>क्षेमम्</p> <p>दिनाङ्क : 21-03-2019</p> <p>स्थलम् : मैसूरु</p> <p>पूज्यपितृचरणानां पादारविन्दयोः साष्टाङ्ग प्रणामाः । अहमत्र कुशली/कुशलिनी । भवन्तोऽपि तत्र कुशलिनः इति भावयामि ।</p> <p>आगामि मासे मम मित्राणि सर्वाणि शैक्षणिकप्रवासार्थं विजयपुरनगरं गमिष्यन्ति । अहमपि गन्तुमिच्छामि । अतः कृपया सहस्रं रूप्यकाणि प्रेषयन्तु इति सविनयं प्रार्थये ।</p> <p>मात्रेऽपि मम प्रणामान् सूचयन्तु ।</p> <p>भवतः प्रियपुत्रः/प्रियपुत्री</p> <p>राजेशः/रजनी</p> <p>पत्रसङ्केतः</p> <table border="1"> <tr> <td>सकाशात्,</td> <td>सविधे,</td> </tr> <tr> <td>राजेशः</td> <td>अनन्तः आर</td> </tr> <tr> <td>गृह संख्या - 25</td> <td>गृह संख्या - 123</td> </tr> <tr> <td>प्रथम मुख्यमार्गः, मैसूरु</td> <td>प्रथम मुख्यमार्गः, हासनम्</td> </tr> <tr> <td>पिन् 5 7 0 0 0 4</td> <td>पिन्</td> </tr> </table>	सकाशात्,	सविधे,	राजेशः	अनन्तः आर	गृह संख्या - 25	गृह संख्या - 123	प्रथम मुख्यमार्गः, मैसूरु	प्रथम मुख्यमार्गः, हासनम्	पिन् 5 7 0 0 0 4	पिन्	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p>
सकाशात्,	सविधे,											
राजेशः	अनन्तः आर											
गृह संख्या - 25	गृह संख्या - 123											
प्रथम मुख्यमार्गः, मैसूरु	प्रथम मुख्यमार्गः, हासनम्											
पिन् 5 7 0 0 0 4	पिन्											
XVI.	<p>प्रबन्धलेखनम् —</p> <p>एकं विषयम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत —</p> <p>i) परिसरसंरक्षणम्</p> <p>ii) जनसंख्यास्फोटस्य कारणं निवारणोपायाः च</p> <p>iii) समाचारपत्रम् ।</p>	<p>1 × 5 = 5</p>										
50.												

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	उत्तरम् :	
	विषयप्रस्तावना	1
	विषयविवरणम्	3
	उपसंहारः ।	1

